

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ ДӨРЕШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

«16» май 2002 ел

№ 5

«2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 170 статьясы, Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьялары нигезендә, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын расларга (кушымта бирелә).
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (tukau.tatarstan.ru) урнаштырырга.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.
4. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Башкарма комитет Житәкчесе

Р.М. Дусадбеков

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеген Башкарма комитетынын 2022 елнын «16» май 5 номерлы карарына кушымта

«2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеген жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасы

2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеген территориясендә жирләрден файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа паспорты

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештырунын гомуми принциплары турында» 2003 елнын 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеген Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Иске Дөреш авыл жирлеген Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Иске Дөреш авыл жирлеген жирләрән саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча чараларны тормышка ашыру
Программаның билгеләнеше	Иске Дөреш авыл жирлеген жирләрән саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2022-2024 еллар
Көтелгән нәтижеләр	Жирләрне саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, бозылган жирләрне торгызу, халыкнын экологик куркынычсызлыгын һәм анын тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны тормышка ашырунын контрольдә тоту	Иске Дөреш авыл жирлеген Башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыру механизмы	Жир хужаларынын һәм кулланучыларнын жирләрне саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча эшчәнлеген координацияләү Иске Дөреш авыл жирлеген Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программага кирәк булганда төгәллек кертелә
Финанслау чыганагы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты хисабына башкарыла. Муниципаль берәмлек бюджеты хисабына программаны финанслау күләме 3 мең сум тәшкил итә. 2022 ел – 1 мең сум. 2023 ел – 1 мең сум. 2024 ел – 1 мең сум.

1. Муниципаль программаны тормышка ашыруның агымдагы торышы характеристикасы һәм тиешле өлкәсенен төп проблемалары

Жир – әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөнъясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыклары һәм аның башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне кулланмыйча һәм сакламыйча башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы – туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексы экологик яктан начарланачак.

«2022 - 2024 елларга Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлегенә жирләрненән файдалану һәм саклау» муниципаль программасы (алга таба – Программа) жирләрне куллану һәм саклау өчен икътисадны ныгыту максатында жир ресурсларынан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәмин итә торган уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнәрен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәс эшләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дөнъясы, жирме, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа кулланучы буларак һәм хужасыз караш ул башкара торган функцияләрнең бозылуына, табигый үзлекләрнең кимүенә китерә.

Жирләрне саклау жирдән рациональ файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Иске Дөреш авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисади үсеш һәм анда яшәүчеләрнең экологик имин торышы хәзерге этапта жирләрне саклау һәм файдалану проблемаларын хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегенә дәрәжәсендә жирләрне саклау һәм файдалану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, шуның белән бергә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлегенә территориясендә төрле рөхсәт ителгән файдаланудагы жир кишәрлекләре бар.

Аеруча кыйммәтле жирләр булып авыл хужалыгы жирләрненә караган авыл хужалыгы файдалануындагы жирләр тора.

Жирлек территориясендә көтүлекләр культура-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлек азыгын барлык кулланучыларны да исәпкә алып, табигый көтүлекләр кимеми. Жирлектәге барлык көтүлекләрдә диярлек яшеллек артыгы белән.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләнмәгән чүпләкләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып Иске Дөреш авыл жирлеге Башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, хисаплылыгы һәм контрольдә булуы, нәтижәләгә тора.

Муниципаль программаның максатлары булып жирләрне һәм туфракларны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны һәм жирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау, шулай ук жирләрне рациональ файдалануны тәмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның ундырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- куллану эшчәнлеген оптимальләштерү;
- жирләрдән рациональ файдалану һәм саклау нәтижәләгә күтәрү;
- яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу;
- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләүне, пычратуны, чүпләүне, бозуны, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, файдаланылмый торган, рациональ кулланылмый торган яисә максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмый торган һәм жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану нигезендә файдаланылмый торган жирләрне, жирләрнең башка характеристикаларын ачыклау максатыннан башкарыла.

Өлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яна жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенә инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, нәтижәдә, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны тормышка ашыру срогы 2022-2024 еллар.

3. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауның һәм файдалануның нәтижелелеген арттыру буенча чаралар планлаштырылган.

N	Чаралар исеме	Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (сум)	Башкаручы	Үтәү вакыты	Жаваплы зат
1.	Авыл хужалыгы файдалануындагы жирләрне агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән һәм зарарлы организмнардан саклау буенча чаралар үткәру	Жирле бюджет: 2022 ел – 500 сум. 2023 ел – 500 сум. 2024 ел – 500 сум.	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022-2024	Башкарма комитет житәкчесе
2.	Деградациягә, пычрануга, чүпләнүгә дучар булган, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысында бозылган жирләрне яхшыртуны һәм торгызуны тәэмин итү	Жирле бюджет: 2022 ел – 500 сум. 2023 ел – 500 сум. 2024 ел – 500 сум.	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022-2024	Башкарма комитет житәкчесе